



STATENS  
NATUR  
OPPSYN

# SNO-retningslinjer for styving av trær

---

**Til: Ansatte i SNO og tjenesteytere**

---

**Fra: SNO-sentralt**

---

**Dato: Gjeldende fra 2011**

---

Styvingstrær er lauvtrær som har vært formet ved tilbakeskjæring av greiner. Hensikten var å få stor produksjon (lauv og ris til fôr etc.) av unge kvister i passelig høyde fra bakken (så ikke beitedyra nådde tak i dem). Trærne ble som regel kuttet hvert fjerde til sjuende år. De aller fleste lauvtreartene ble brukt, men mest brukt var alm. Som regel ble feltsjiktet slått og/eller beitet i tillegg. Det er først og fremst på Vestlandet at styvingstrær inngår i verneområder.

Styvinga skal utføres i samsvar med tradisjonell skjøtsel. Etter utført styving, skal avkappa greiner ryddes vekk. Styvingstrærne skal framstå som velstelte og godt skjøttede elementer i kulturlandskapet. Husk fotodokumentasjon før, under og etter arbeidet og GPS merking av styvingstrærne og få dette inn på kart over området.

## Huskeregler

- Skjøtselshjemmel gjennom verneforskrift eller NML § 47, og bestilling fra forvaltningsmyndigheten skal foreligge
- Trærne bør styves ca. 2,5-3 meter fra bakken. Her kan det være ulik tradisjon i forhold til helningsgrad i terrenget. Poenget var å unngå at f. eks. geit rakk opp til friske greiner.
- Ved oppstart er det viktig å ha en gradvis fjerning av kratt og trær rundt styvingstrærne. Dette for å unngå for stor endring av livsmiljøet. Det kan være uheldig å fjerne både for lite og for mye rundt et gammelt styvingstre
- Styv av ca. 5 cm over siste styvingsspor for å unngå å skade vevet i "kollen" (den gamle klompen der skuddene sitter)
- Sag (og motorsag) og moderne klipperedskaper kan godt brukes i stedet for lauvkniv og øks. Bruk faglært person (trepleier) ved restaurering av gamle styvingstrær. Ingen yrkesskadeforsikring dekker skader forårsaket ved bruk av motorsag oppe i trær dersom personen ikke er faglært
- Arbeidet bør gjøres på sommeren hvis lauvet skal benyttes som fôr. Tradisjonelt foregikk lauving etter at grasslåttan var over, gjerne i august. Hvis ikke kan det være praktisk å rydde når trærne ikke har lauv
- Unngå å restaurere styvingstrær i en tørkeperiode eller i forkant av en tørkeperiode
- Bjørk må ved restaurering tilbakeskjæres over flere år (bjørk lar seg normalt ikke restaurere)
- Unngå for store snittflater, og skråskjær slik at fuktighet renner av
- I tillegg til å vedlikeholde styvingstrærne er det viktig å fokusere på feltsjiktet. Slått og/eller beiting (med utgangspunkt i den tidligere bruken) bør opprettholdes

For styving av ulike tre slag, se:

[fylkesmannen.no/Informasjonsbrosjyre\\_skjøtsel\\_av\\_styvingstre\\_2009-2012\\_bIHym.pdf.file](http://fylkesmannen.no/Informasjonsbrosjyre_skjøtsel_av_styvingstre_2009-2012_bIHym.pdf.file)